
Sprawozdanie z Walnego Zebrania Towarzystwa Miłośników Historii (Warszawa, 10 czerwca 2008).

Przegląd Historyczny 99/3, 499-502

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z Walnego Zebrania Towarzystwa Miłośników Historii (Warszawa, 10 czerwca 2008)

10 czerwca 2008 odbyło się Walne Zebranie członków Towarzystwa Miłośników Historii, którego głównym celem był, po upływie trzyletniej kadencji, wybór nowych władz. Ustępujący prezes prof. Andrzej Rachuba zgodził się na ponowne kandydowanie, ale tylko pod warunkiem, że na drugą kadencję zostaną dotychczasowi funkcyjni członkowie Zarządu i był on jedynym kandydatem na to stanowisko. Obrady prowadził prof. dr hab. Mirosław Nagielski z IH UW, protokołowała mgr Marta Kuc, pracownik Zakładu Atlasu Historycznego IH PAN.

Na początku spotkania uczczono pamięć zmarłych w okresie trzyletniej kadencji członków TMH, wśród których znalazło się wielu wybitnych historyków, zasłużonych nauczycieli oraz aktywnych członków Towarzystwa, w tym profesorowie Andrzej Wyczański (wieloletni Prezes TMH), Ryszard Kiersnowski, Tadeusz Wasilewski, Antoni Mączak i Jerzy Michalski.

Sprawozdanie z działalności ustępującego Zarządu przedstawiła sekretarz dr Maria Wiśniewska. Omówiła główne inicjatywy podejmowane przez Zarząd TMH w latach 2006–2008. Pierwszą z nich była organizacja obchodów stulecia istnienia Towarzystwa, które wypadło 17 listopada 2006. Ogłoszony z tej okazji konkurs na nowe logo TMH został rozstrzygnięty, a za najlepszy uznano projekt prof. Andrzeja Rachuby. W Sali Balowej AGAD, dzięki uprzejmości Naczelnej Dyrektorki Archiwów Państwowych dr. hab. Darii Nałęcz i Dyrektora, dr. Huberta Wajsa, zorganizowana została wystawa (39 gablot) prezentująca eksponaty (przede wszystkim dokumenty z Archiwum PAN) przedstawiające stuletnią historię Towarzystwa. Komisarzem wystawy była Hanna Szwanowska, członek honorowy PTH, a współautorkami koncepcji dr Joanna Arvaniti, mgr Dorota Pietrzakiewicz i mgr Ewelina Wajs z Archiwum PAN. Trwającą miesiąc ekspozycję odwiedziło ok. 500 osób, a informacje na jej temat znalazły się w miesięczniku „Stolica” (grudzień 2006) i w „Kronice Warszawy” (nr 3, 2006). Wydano też broszurę pod redakcją Andrzeja Rachuby i Henryka Rutkowskiego o „Towarzystwo Miłośników Historii. Stulecie 1906–2006”. 15 września w Centrum Akademickim w Pułtusku odbyła się konferencja naukowa „120–lecie PTH i 100–lecie TMH” jako impreza towarzysząca Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Historycznego.

18 listopada 2006 odbyło się uroczyste spotkanie jubileuszowe członków TMH w Sali Lelewelowskiej Instytutu Historii PAN, w gmachu stanowiącym niegdyś własność i siedzibę Towarzystwa. Podczas uroczystości najbardziej aktywnym i zasłużonym działaczom (121 osobom) wręczono Honorowe Dyplomy oraz 5 brązowych, honorowych odznak Zasłużony Dla Kultury — Gloria Artis, przyznawanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Ponadto rozproszony zostały metalowe znaczki–emblematy stulecia, przy czym uroczystości wręczono je m.in. prof. Krzysztofowi Mikulskiemu, Prezesowi Polskiego Towarzystwa Historycznego i ks. Wiesławowi Niewęglowskiemu, Duszpasterzowi Środowisk Twórczych. Członkowie komitetu honorowego

obchodów i obecni na spotkaniu poprzedni prezesi TMH wzięli udział w panelu wspomnieniowym, którego fragmenty zostały opublikowane w wymienionym numerze „Stolicy”.

Poza tym z inicjatywy prof. Mariana M. Drozdowskiego odbyły się w innych terminach trzy spotkania w cyklu „Seniorzy warszawskiego środowiska historycznego”, w których wzięli udział prof. J. Tazbir, prof. A. Dziubiński i prof. P. Łossowski (Sekcja Studiów Krytycznych TMH i Komisja Dziejów Warszawy przy IH PAN).

W 2007 r. Zarząd stanął przed zadaniem uporządkowania spraw finansowych TMH. Najważniejsze było załatwienie sprawy nieruchomości Towarzystwa w Kazimierzu Dolnym, czyli domu „Arkadia”, wykorzystywanego przez warszawskie władze oświatowe. Wobec wygaśnięcia z dniem 1 lipca 2007 umowy sprzed kilkudziesięciu lat, zawarto nową umowę z Urzędem m. st. Warszawy, który wziął „Arkadię” w dzierżawę. Dzięki uzyskaniu dochodu z tego tytułu, a także podniesieniu dyscypliny płacenia składek, wzrosły środki finansowe, jakimi rozporządza TMH. Zwiększone dochody pozwalają na podjęcie ważnych inicjatyw naukowych i popularyzacyjnych. Zacieśniona została współpraca TMH z Zarządem Głównym PTH poprzez uruchomienie wspólnego dla obu sekretariatu. Możliwe staje się planowanie przyznawania skromnych nagród i dotacji na cele naukowe, przede wszystkim dla młodych historyków, ma być przywrócona Nagroda im. Prof. Stanisława Herbsta i ustanowiony fundusz stypendialny dla badaczy dziejów powstania styczniowego.

W 2008 r. Zarząd podjął decyzję w sprawie zmian w organizacji dorocznych wyróżnień varsavianistycznych. Przyjęty został nowy regulamin konkursu, a na przewodniczącego jury wybrano prof. Andrzeja Karpińskiego. Istotne znaczenie dla dokonania tych zmian miało nawiązanie współpracy z działem varsavianów Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy. Pierwsze dyplomy według nowego regulaminu zostaną rozdane jesienią 2008 r.

Aktywność TMH ma odbicie przede wszystkim w pracach sekcji, które organizują prelekcje, panele, itp. Sekcja Dydaktyczna, kierowana przez Zofię T. Kozłowską, organizowała w ramach przygotowań do Olimpiady Historycznej wykłady dla młodzieży, otwarte również dla osób dorosłych. Prowadzone były przez profesorów, którzy podejmowali się tego zadania społecznie, a spotkania te cieszyły się dużym zainteresowaniem młodzieży szkolnej.

Ważną inicjatywą w kierowanej przez Ewę Bulsą Sekcji Historii Społeczno-Gospodarczej było podjęcie współpracy z Polskim Towarzystwem Statystycznym, Polskim Towarzystwem Demograficznym oraz z Wyższą Szkołą Psychologii. W związku z tym na organizowanych przez tę sekcję spotkaniach podejmowana była szeroka problematyka, od zagadnień demograficzno-statystycznych do ściśle varsavianistycznych. Podjęto też (tę inicjatywę rozreklamowały media) sprawę ewentualnej ekshumacji spoczywających na Wawelu zwłok gen. Władysława Sikorskiego w celu ostatecznego wyjaśnienia okoliczności jego śmierci.

Sekcja Historii Warszawy, kierowana przez Irenę Matejukową, organizowała spotkania związane głównie z historią Warszawy sprzed II wojny światowej, ale podejmowane były również tematy dotyczące wydarzeń z okresu wojny. Spośród wielu zebrań wspomnieć należy o tym, na którym prof. Krystyna Kabzińska, członek TMH, opowiedziała o swoich przeżyciach jako żołnierza AK w Elektrowni Warszawskiej podczas Powstania Warszawskiego.

Sekcja Historii Wojskowej, której przewodzi doc. dr hab. Marek Ney-Krwawicz, skupiała się przede wszystkim na okresie II wojny światowej. Podczas spotkań omawiane były aktualne wydawnictwa dotyczące tej problematyki, zorganizowano też dyskusję nad trzydniową Sesją Naukową „Powstanie Warszawskie w kontekście stosunków polsko-niemieckich”. Członkowie sekcji, pracownicy naukowci Biura Badań Historyczno-Wojskowych, podjęli działania, by sprawozdania ze spotkań zamieszczać na łamach „Przeglądu Historyczno-Wojskowego”.

Komisja Historii Kobiet w Walce o Niepodległość, która od 1970 r. działa w strukturze TMH, mając siedzibę w Archiwum Akt Nowych, a przewodniczy jej Halina Szewczykowa, zasłużony członek TMH, pomaga przy wydawaniu „Słownika Biograficznego Kobiet odznaczonych Krzyżem Virtuti Militari”, którego wyszły już trzy tomy. Komisja współpracując z Fundacją Archiwum i z Muzeum Pomorskim Armii Krajowej, a także ze środowiskiem kombatanckim Wojskowej Służby Polek w Toruniu, przygotowuje II tom „Słownika Uczestniczek Walk o Niepodległość Polski”.

Sekcja Studiów Krytycznych, której kierownikiem jest prof. Marian M. Drozdowski, zorganizowała szereg spotkań poświęconych tak wielkim postaciom jak Józef Piłsudski, Ignacy Paderewski, Władysław Grabski, Stefan Starzyński. Ponadto odbyła się dyskusja nad najnowszym filmem Andrzeja Wajdy „Katyń”, a z zagadnień varsavianistycznych spotkanie poświęcone słownikowi biograficznemu wybitnych warszawiaków.

Należy również wspomnieć o kole terenowym TMH w Ursusie, działającym przy Domu Kultury „Kolorowa”, którego przewodniczącym jest Jerzy Domżański, a członkami w przeważającej mierze są miejscowi nauczyciele historii. Koło kontynuuje rozpoczętą w latach 1980–1981 działalność popularną-oświatową, a w organizowanych spotkaniach uczestniczą okoliczni mieszkańcy, w tym licznie młodzież szkolna.

Kończąc sprawozdanie dr Maria Wiśniewska podziękowała w imieniu Zarządu wszystkim aktywnym członkom i miłośnikom TMH za zaangażowanie w pracy dla Towarzystwa. Następnie Jan Berger przedstawił sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, zakończone wnioskiem o udzielenie Zarządowi absolutorium.

W dyskusji nad sprawozdaniem z działalności ustępującego Zarządu, jako pierwszy głos zabrał prof. Marian M. Drozdowski, który podziękował za podkreślenie jego dotychczasowej działalności i zaproponował przyszłemu Zarządowi pola do działania. Przypomniął o zorganizowanej przez TMH w grudniu 2007 r. konferencji związanej z pięćsetleciem powstania Konfraterni Literackiej przy Katedrze św. Jana. Następnie wskazał na potrzebę rozwijania współpracy z Centrum Opatrzności Bożej oraz zorganizowania sympozjum naukowego na temat bitwy wiedeńskiej 1683 r. Zasugerował, że TMH powinno włączyć się w organizację uroczystości związanej z odsłonięciem pomnika Tadeusza Kościuszki, która odbędzie się w Warszawie w kwietniu 2009 r. Wspomnił także o zbliżającej się dziewięćdziesiątej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i związanych z tą datą uroczystościach. Wskazał na konieczność przejęcia patronatu nad Muzeum Józefa Piłsudskiego przez Muzeum Historii Polski, by ekspozyty zgromadzone obecnie w Belwederze były bardziej dostępne zwiedzającym. Przypomniął o projekcie utworzenia Muzeum Prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego, jako filii Muzeum Historycznego m. st. Warszawy, którą to ideę, jego zdaniem, powinien poprzeć nowy Zarząd. Zwrócił ponadto uwagę na kwestię obniżania się poziomu edukacji historycznej w szkołach.

W nawiązaniu do ostatniego zdania Zofia T. Kozłowska przypomniała o projekcie złożonym już w Ministerstwie Edukacji Narodowej przez Zarząd Główny PTH w kwestii nauczania historii.

Rafał Matuszewski podziękował za wsparcie TMH dla IV Konferencji Starożytniczej (Wrocław 8–10 maja 2008) zorganizowanej przez Koło Naukowe przy kolegium Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych.

Ustępujący Zarząd otrzymał absolutorium jednogłośnie. Zgodnie z kolejnym punktem porządku obrad, przewodniczący rozpoczął procedurę wyboru nowych władz TMH.

Do Zarządu, który zgodnie ze Statutem PTH może liczyć 16 osób, zgłoszonych zostało 20 kandydatur, zaś do Komisji Rewizyjnej 4 kandydatów. Wybory w trybie tajnym przeprowadzone zostały przez Komisję Skrutacyjną, w skład której zostali wybrani: dr Witold Rawski, mgr Urszula Spinkiewicz i mgr Jarosław Suproniuk. W trakcie pracy komisji prof. Henryk Samsonowicz wygłosił

referat, w którym przedstawił początki Polski na tle sytuacji geopolitycznej Europy. Podkreślił, że o znaczeniu państwa polskiego zdecydował czynnik ludzki, ruchliwość i talenty Polaków. Wystąpienie to spotkało się z żywą reakcją słuchaczy.

Po zakończeniu liczenia głosów Komisja Skrutacyjna podała wyniki głosowania. Na stanowisko prezesa TMH wybrany został ponownie prof. dr hab. Andrzej Rachuba. Członkami Zarządu zostali: dr Ewa Bulska, mgr Jerzy Domżański, dr Sławomir Górczyński, prof. dr hab. Wojciech Iwańczak, prof. dr hab. Andrzej Karpiński, prof. dr hab. Krzysztof Komorowski, dr Andrzej Koryn, mgr Zofia T. Kozłowska, mgr Marta Kuc, Rafał Matuszewski, prof. dr hab. Mirosław Nagielski, dr hab. Tadeusz Rawski, mgr Henryk Rutkowski, dr Andrzej Sołtan, mgr Hanna Szwankowska oraz dr Maria Wiśniewska. W skład Komisji Rewizyjnej weszły następujące osoby: mgr Jan Berger, mgr Jerzy Lenartowicz, mgr Irena Matejukowa i dr Andrzej Perzanowski.